

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Homo Christianus In Sua Lege Institutus. Sive Discursus Morales

Qvibus Totvm Hominis Christiani Officivm Explicatvr; Quídque is fugere,
quid agere debeat, quàm exactiſimè traditur

Segneri, Paolo

Augustæ Vindellicorum ; Dilingæ, 1695

Discursus XI. Peccatum mortem infert Animæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45988](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45988)

hu. semel in terras redire possent, ad-
 hac semel tam enormiter se decipi
 permitturos? Damnis illorum di-
 scite sapere, Charissimi. Cavete,
 Cavete, Cavete, Peccatum timete,
 antequam committatur, timete, cum
 commissum est, timete quando etiam
 Confessione deletum est. Alias,
 quemadmodum expendit Sanctus
 Bernardus, illa iniquitas quæ in prin-
 cipio pondus videbatur excessivum,
 deinde videbitur utrunque portabile;
 denique omnino leve putabitur, unde
 non amplius sentietur, ita ut etiam

sub illo suavis capiatur quies, non
 secus ac si magna in peccato commit-
 tendo delectatio hauriretur. *Primum*
sibi importabile videbitur; processu
temporis si assuescat, non iudicabitur
grave: paulò post & leve senties; paulò
post nec senties; paulò post etiam de-
lectabit. Ita paulatim in cordis duri-
tiem itur. Qui talem non horret ab-
yslum, iter ad eam ingreditur; qui
verò prudenter timer, caveat sibi à
primis passibus. Cave ne aliquando
peccato consensas.

DISCURSUS XI.

Peccatum mortem infert Animæ.

Adamus nunquam
 vivaciùs commissum
 à se apprehendit
 peccatum, quàm
 cum ante oculos
 suos charissimum
 filium suum Abelam mortuum intue-
 retur. Tunc etenim in luridâ illâ facie,
 in eclipsatis oculorum luminibus, in
 labris illis exanguibus, in gelidis illis
 membris, quæ literis majusculis ex-
 pressam non ita pridem ob prævarica-
 tionem suam latam contra se legit, &
 intellexit sententiam: *Pulvis es &*
in pulverem revertèris. O si ego quo-
 que ante oculos Peccatorum Animam
 illam mortuam & cadaverosam pone-
 re possem, quam in sano circumse-
 runt corpore! sperarem illos appre-
 henduros, quàm grande malum sic

peccatum, quod est unica mortis hujus
 causa. Saltem tantum efficere cona-
 bor; ne mortuos eo modo, quo sunt
 mortui, relinquam, sed ut eos ad resur-
 gendum sincerâ cum peccati, à quo occisi
 sunt, detestatione excitem. *Exurge a*
mortuis & illuminabit te Christus. 14.
 II. Verùm in principio maximum
 subeo præjudicium, acturus de mor-
 te sensibus nostris incognitâ. Japonæ
 parum Navigationis expectati, non cre-
 debant in toto Mundo alias esse, quàm
 duas regiones, Chinam & Japoniam.
 Ideoque quemadmodum aliud quo-
 que non cognoscebant mare, quàm
 illud, quod oras illorum lambebat,
 sic etiam alias non apprehendebant
 tempestates, quàm quas in sinibus
 suis experiebantur. Eodem modo
 faciunt sensus nostri, qui alia non cog-
 noscunt.

NERI
 istianus

gnoscunt bona, quàm temporalia & terrena; non credunt aliam esse mortem, quàm à talibus bonis separationem. Sed non est ita: alium & vastiorem esse mundum, alium bonorum & malorum Oceanum; aliud naufragium, quo Anima submergitur, cum ad litus non appellit, Fides nobis manifestat. Hoc optarem, ut possem vobis hodie demonstrare, horribilem scilicet mortem, quam animæ affert peccatum; Et quia duæ sunt mortes, mortes pœnæ dicitur, prima corporis transitoria, quæ à Scripturâ vocatur mors transiens; *Pro morte defluente deprecatus sum*. Altera mors animæ simul & corporis, quæ vocatur mors secunda, demonstrabo hodie à Morte tertiâ quæ Culpæ est; alias duas mortes, pœnæ dictas longè superari.

Ezech.
15. 13.

I.

III. Incipiamus à morte corporis, eamque cum alijs comparemus, mors illa, assero ego, hoc funestior est, quò nobiliore hominem vitâ privat. Porro vita, quâ peccatum nos privat, est omnino divina; ideoque necesse est fieri, peccatum esse mortem omnibus alijs pejorem. Et hoc ipsum ad intelligendum Discursum meum bene capere oportet.

IV. Advertendum igitur est, hominis vitam præcipuè aut à natalium nobilitate, aut ab operationum præstantiâ æstimari. Videte quemadmodum utraque, ultra quam quisque sibi imaginari possit, vitam Christiani hominis extollat. Quod ad Nativitatis nobilitatem attinet, magni inter homines æstimatur è sanguine illustri

progeneratum esse, & hoc non sine causa, modò natalium sublimitas servat pro vitæ non vitiorum bonis. Ceterum quomodo comparari possit peccaminosi sanguinis nobilitas cum Christi filij Dei immaculati sanguinis nobilitate? Atamen ab hoc divino sanguine generatio, & omnium fidelium vita tuam habet Principium. *Qui non ex sanguinibus, sed ex Deo nati sunt.* Sanctus Ludovicus Rex Franciæ, quævis tam sublimi procreatus stirpe, nihilominus nobilitatis suæ tam exiguam habebat rationem à sanguine Regio derivatæ, in comparatione illius nobilitatis, quam ab aquis baptismalibus acceperat, & à quibus regeneratus fuerat, ut scriberet Ludovicus de Posiaco; qui in illa civitate sacrum Baptisma receperat, & ad vitam divinam, quæ est filiorum Dei propria, renatus fuerat. Eodem modo quis Christianus fieret, si apprehenderet, quanta sit hæc celsitudo, Nates suos à Deo accepit. *Ex Deo nati sunt.* Quando filius aliquis ex Patre illustri, & matre plebea gignitur, ignobilitatem ex uno latere proficiscentem tacet & dissimulat, solamque nobilitatem ab altero ostendendam jactat & deprecatur. Sic faciebat Sanctus Ludovicus, qui, velut alij homines, sanguine peccato originali infecto procreatus, terrenam occultabat profaptam (quamvis aliunde coram hominibus tam claram & conspicuam) solamque cælestem magni faciebat & extollebat, quam supernaturalem nobilitatem gratiæ baptismali acquisiverat. *O Sancta fides, quando*

Quando tandem tot caecorum mentes
tam vivâ luce tuâ illuminabuntur ?
Tanti sic Genealogiæ antiquitas,
quamvis sæpius falsæ ; veræ autem
nobilitatis, quæ est divina & vitæ
Christianæ propria, vix ulla habetur
ratio. At interim, Charissimi, con-
siderate, quàm pretiosa sit hæc nati-
vitas, & quàm preciosa sit hæc vita, quæ
pro principio suo habet ipsūmet
Christum ! *Mihi vivere Christus est.*

V. Sed multò plucis æstimatur vi-
ta hominis illustris ob egregiorum fa-
cinorum nobilitatem. Verissimum
enim est nobilitatem à Progenitori-
bus nostris nobis communicatam,
magis aliorum esse, quàm nostram,
cum operationum nobilitas tota pen-
det ab operante. Advertite nunc,
quanti etiam ex hoc capite vita gratiæ
sit æstimanda. Quæ sunt excellen-
tiores vitæ civilis operationes ? Sunt
namque Regiæ : Imperare, pro-
hibere, permittere, judicare, re-
munerari, absolutaque auctoritate
Populos supremo Domino subiectos
punire. Hæ & similes operationes
sunt majores quascunque vobis placet
adjungere, sunt ludi pueriles, si gran-
dibus illis comparentur actionibus,
quæ à vitæ gratiæ in animâ exercen-
tur. Divina enim gratia nos ex ni-
lilo nostro, quod ex nobis ipsis su-
mus, transfere ad aliud esse, quod
est verum esse : *gratiâ Dei sum id
quod sum.* Quia naturam divinam
nobis communicat, de quâ solâ dici
potest cunctis quod sit *Quæ est misse
me ad vos.* Et sicut ab imperfectâ ani-
mæ clementia omnes illæ oriuntur po-

tentia, quibus anima ipsa ornatæ ;
sic à perfectissimâ gratiæ essentia om-
nes illæ infusæ proficiuntur virtu-
tes, quibus illæ ipsæ potentia exco-
luntur. *Sicut ab essentia anime efflu-
unt ejus potentia, quæ sunt operum prin-
cipia ; inquit Sanctus Thomas ; ita etiam ab ipsâ gratiâ effluunt virtutes in
potentia anime, per quas potentia mo-
ventur ad actus.* Ita ut operationes
sint proportionatæ naturæ operantis,
operari sequitur esse ; videte quæso,
quales sint illæ operationes animæ in
gratiâ viventis ! Operationes sunt om-
ni pretio, quod à mente nostrâ con-
cipi possit, superiores ; operationes
sunt divinæ proportionatæ naturæ.
O quanta res est Christianus à culpa
inūnis ? Non distinguitur in natura
à Beato in cælo, tantum distinguitur
in fruitione & gaudio. Ceterum si
gratia vix non distinguitur à gra-
tiâ patriæ, (ut docet prædictus San-
ctus) fateri necesse est, esse unum
idemque esse supernaturale Justorum
in cælis, & esse supernaturale alicujus
Justi in terris. Verum est, gra-
tiam in terris non esse actu æqualem
gloriæ ; sed nec semen arboris actu æ-
quale est arbori, à qua producit. Sed
quid hoc impedit intentum nostrum ?
Si non est æqualis actu, saltem virtute
æqualis est. *Gratia, quam in præ-
sens habemus, etsi non sit æqualis
Gloria in actu, est tamen æqualis in
virtute.* Quia gratia virtutem habet
gloriam producendi. Et ecce ! qua-
les sint cujusvis vestrum operationes,
qui hac divinâ gratiâ præditus est.
Sunt quasi infinitæ virtutis operatio-
nes.

NERI
Christianus

mes; sunt enim operationes, quæ pro termino suo habent bonum infinitum, quod condignè merentur; id est pro fine habent illud ipsum bonum, quo Sancti gaudent in cælis, & quo in æternum gavisuri sunt. E contra operationes hominum hæc gratia privatorum, aut pro fine suo habent nihilum in quod resolvuntur, si tamen naturâ bonæ sunt; aut habent pro termino ignem, quo punientur, si malæ sunt, juxta illud: *Labores Populorum ad nihilum, & Gentium ad ignem erunt.*

Jerem.
51. 58.

VI. Considerate igitur, Charissimi, quantus homicida sit peccatum, dum unico solo vulnere tam nobilem & divinam aufert vitam, tamque sublimium operationum cursum detruncat! *Insignis in arte non debet mori*, clamant omnes Leges. Quando artifex aliquis excellit labore suo, licet aliunde mortis reus esset, veniam obtinet, ne respublica illis privetur commodis, quæ à tam pulchris ipsius operibus in omnium cedunt utilitatem. Utinam talis lex servaretur inter Christianos! Charissimi, Anima nostra absque dubio meretur, ut æternum vivat. Verùm si illa vobis aliquam fecisset injuriam, ob quam occidi mereretur à vobis, excepto peccato (quæ sola est securis, à quâ illa interim potest) ab intereptione abstinere deberetis, tantummodo propter incomparabiles ejus operationes, quas præcinderetis, qui vitam gratiæ illi auferret.

VII. Et hoc tantò magis, cum unius solius animæ vita in dictâ gratiâ degentis plus valeat, quàm omni-

um hominum vitæ in naturali possibilibus. Quod ideo immensum vos debet replere horrore, dum peccatis considerando, quod si de novo terra inundaretur diluvio, omnium modo viventium stragem infinitam in ipsâ fore leviolem, quàm sit vita Animæ mors à peccato illata. At cum Peccatores adeo parum tam gravitè perpendunt malum? Si vos, dum peccatis, unico ictu caput cuidam eorum vestrorum amputaretis, tantè peccare horreretis; at multò magis horreretis, si unico tali actu toti familiaritè vestræ, toti vestræ patriæ, toti simul humano generi vitam corporelem auferretis. Atramentum quanto plus est spiritualem animæ vitam adimeret. Caligula crudelissimum, quod nequam inter homines regnavit, Mithridatem, optabat populo Romano eam esse cervicem, quam unico ictu refecare posset. Nihilominus ego mihi persuadeo, si bestiale tantum Mithridatè desiderium sortiti possidet effectum, cor hoc saxum elevatè ad tam grandem insigendum ictum manu, commovendum & emolliendum fuisse, ut non feriret, sed repulsa in vaginam ense, licet sanguinem feriente, nihil ulterius tentaret. Vos verò quoties peccatis, toties atrocitè committitis scelus & intereptionem, dum animam vestram vitâ privatis. *Anima qua peccaveris, ipsa morietur.* Etenim Nihilominus id perpetrantibus non contremiscit brachium, nec tantum præ sumo horrore ferrum è manibus non excidit, sed quasi ridendo tam luctuosum ictum infligitis. Quæ

per ipsum stultum operatur scelum. Attamen hæc non sunt fabulæ, sed veritates à deo revelatæ. Sicut anima est vita corporis, ita Deus est vita animæ; unde sicut morte naturali corpus perdit vitam, quæ est anima, sic anima perdit vitam suam, quæ est Deus. *Anima amissa, mors corporis*; (inquit S. Augustinus) *Deum amissum, mors animæ*. Anima peccando non perdit Deum tanquam auctorem naturæ, sed perdit tanquam auctorem gratiæ; ita ut si primò possedit Deum, velut operationum suarum non tantum naturalium, sed meritonarum principium, post culpam, anima, ab illo separata, tanquam cadaver maneat absque motu, quoad omnes actiones veram utilitatem respicientes. Verum est, hederam à populo solutam in terram cadere, à qua sustentabatur; nihilominus in terra manens, aliquo tempore vigorem suum conservat, inani quoque suo vigore quodammodo resurgere, seque elevare potest. Verùm anima suo destituta sustentaculo, quod est Deus, prorsus mortua manet, ita, ut in æternum propriis vitibus erigere se non valeat. Hedera est, non quidem delapsa, sed eradicata, omnique facturum operationum principio pro tempore penitus privata. *Radix eorum excrucata est: fructum nequaquam ferunt.*

VIII. Soleo nonnunquam grande illorum crimen considerare, qui animam innocentem pervertunt, tamque pretiosam gratiæ vitæ exuunt. Quodsi unquam talis Anima in insultu illo peccati statu moreretur,

quis exprimere posset, quam seductor ille pro tali morte Deo deberet restitutionem? Homicida, qui injustè trucidat Patremfamilias, filiis Orphanis omnia sustentationis adjumenta restituere tenetur, quæ à Patre, si mortuus non esset, expectare poterant. Et in tali casu necesse est, ut vir prudens & expertus attentè judicet, quot annis occisus ille supervivens fuisset. Si jam talis regula valet in restitutione, ad quid tenebuntur seductores illi pro tantâ animarum strage, ubi sufficientem pro tantis damnis reparandis inventuri sunt solutionem? fingite animis vestris, talem animam, ut sæpenumero fieri solet, aut propter primum peccatum perire, aut propter alia, quæ primi illius virtute & illicio committere perrexit. In tali casu est lucrum cessans, & damnum emergens quasi infinitum gloriæ Dei. Quandoquidem si Anima illa non fuisset damnata, non in æternum Creatorem suum blasphemis profecidisset, nec in æternum odisset: contra si non peccasset, Deum in æternum laudasset, illumque plusquam se ipsam amasset per omnes sæculorum myriades. Perpendant igitur Scandalosi isti seductores, Justiorumque persecutores, quâ ratione omnia illata divinæ gloriæ damna reparare, totumque lucrum cessans compensare velint. Gladius, inquit Plinius, quo homo interfectus est, nunquam amplius est ut ante rectus. Poneamus hoc fabulosam esse hyperbolen. Certum est, quemlibet peccatorem, qui aut verbis aut moribus suis animam

ad

GENERI
VIRIANUS

ad peccandum inductam occidit, semper incurvato versùs terram vultu incidere debere, acùque semper gratiam à Deo flagitare, ut penitentiâ suâ gratiosam ingentis debiti sui remissionem impetret, quod aliter nunquam condignè solvere poterit. Verum est, tam luctuosa funera aut propriis, aut aliorum animabus à peccatoribus allata, quia non apparent, vix ab ullo exequiis, quin vix unicâ lacrymâ honorati. Sed hoc quid iuvat? Hic est in homine iniquo miseriarum cumulus, proprias miserias suas non cognoscere. Etiam ego, inquit S. David, semel tam cæcus fui, ut, postquâ culpâ meâ omne essentia meâ principium perdidit, longo tempore me ipsum non cognoverim.

Pf. 71. 22. *Ad nihilum redactus sum, & nescivi.*

At bene me cognovit Deus meus, summa mea miseria, mihi ignota, ipsum nō latebat. *Nomen habes quod vivis,* inquit uni horum Spiritus S. *nomen habes, quod vivis, & mortuus es.*

Apo. 31.

IX. Itaque, Charissimi, si peccato inquinati estis, similitudinem quidem & larvam vivorum habetis, sed substantiam & veritatem vitæ non habetis. *Qua in delictis est, vivens mortua est.* Anima vestra, quæ, ut prohibitis se satiaret voluptatibus, venenatum Babylonis hausit calicem, simul viva est & mortua; viva est oculis corporis, à qua hoc regitur; sed mortua est coram oculis Dei, quæ illâ plusquâ cadaver in foetidissima cloaca putrefactum horret & abominatur. *Tolerabilis foret hominibus canis puerilis,* inquit S. Bern. *quam Anima pec-*

De inter. domo. 6. 31.

catix Deo. Peccatum habet naturam fulminis, & in operando eadem servat modum. Plurimum fert, temporibus suis fulmen impetens de cælo cecidisse, militisque vigiliis agentis omnem pecuniam stipendiariam consumpsisse, cromptuâ penitus intactâ. Interim dum miles bellam videret illæciam, putabat se indivitem esse, sed decipiebatur. Item accidit miseris peccatoribus; quibus non utuntur corpore, Animæ motum non apprehendunt, donec coram Tribunali divino aperiatur conscientia, errorumque advertant, quando corrigendi tempus non superest amplius. *Ecce iste cooperatus est aurum, & omnia Spiritum non est visceribus ejus.*

II.

X. Si hæc omnia attentè consideretis, non dubito, quin ipsi fastidiretis quemvis, qui peccatum committit, esse hostem animæ suæ. *Qui faciunt peccatum, hostes sunt animæ suæ.* Et quomodo non esset inimicus, cum non solum aliquâ animi levitate necem illi inferat, sed necem inter omnes alias magis deplorabilem. Difficilius vobis persuasurus sum, peccatum ipsâ morte immortalis finitiorum esse mortem. *Acram omnino ita est.* Imò Infernus, si bene perpendatur, aliud nihil est, quam locus, in quo in æternum peccatum manere debet. Talis est S. Dionysii observatio. *Peccatum non potest residere in perpetuum, nisi in inferno.* Infernus est ipsius centrum & locus naturalis; alibi

alibi enim peccatum est quasi in loco violento, in quo non potest stabiliter permanere. Et hæc est causa, quare Diabolus etiam extra Abyssum semper secum ferat infernum supra terram, quocumque vadat: quia quocumque vadit, suam secum portat perfidiam, quam infernus inseparabiliter sequitur, et que annectitur. Pones etiam, ut *Clibanum ignis in tempore vulturni*, dicit de Damnatibus Psalmista. Et hæc vox *Clibanum*, quæ significat furnum portatilem, demonstrat flammam illas infernales esse mobiles, nec loco, ubi ardent, sed peccatori, cui debentur, affixas esse. Omnia hæc sunt verissima. Attamen, si unquam peccatum ab inferno separari sollet, & ab una parte hoc turpe monitum, ab altera ingens illa flammataurora vorago poneretur, hæc minus malum foret, quam illud, satiusque esset, si quis rectam sequi velit rationem, in devoratrici harum flammarum sinum se projicere, quam in peccati amplexu ruere, eique consentire. *Melius est, in Gebenna sine peccata esse, quam in Paradiso, si fieri possit: cum peccato*, inquit S. Anselmus. Ipsa Paradisi celestis vita peior esset, quam ipsa mors, si illuc peccatum intrare posset. Et hoc est, quod Sanctus ille senex Eleazarus tam generose omnibus persecutoribus suis, amicis, & adversariis protestatus est, qui unanimiter congregati ipsum ad veri Dei legem violandam impellere coarabantur. Respondit eiò, dicens: *præmitti se male in infernum*. Non in fossam, qualis est sepulchrum, sed

R. P. Segneri *Christ. Instr. Tom. II.*

in infernum dicebat. Notate, quælo, hæc vocem, *eiò*, quæ auro pravalet: *respondit eiò*, vult dicere, non opus illi fuisse tempore ad deliberandum, *respondit eiò*. Si aliquis vos interrogaret, an malletis à lacertula digitum, an à vipera morderi, an difficilis vobis foret hujus dubij determinatio? Eodem modo Sanctus ille, Vir clarissimè imbutus peccati cognitione, ubi questio agebatur de morte corporis, & de morte animæ, eiò respondit, si etiam in æternum usque mori deberet, non tantum levi, & transeunte morte, qualis esset illa, se jam tum paratum esse potius omnia tolerare, quam unquam peccare. Hoc ipsum vos quoque diceretis, si bene hanc malorum abyssum caperetis, in quam peccando animas vestras precipitatis. Videretis tunc id, quod atrocem reddit infernum, non esse pœnam, sed culpam; & propterea Viri Sancti, Dei amantes tantopere formidant infernum; ita, ut S. Ignatius Societatis Jesu Fundator soleat dicere, id, cur infernum meditando timeret, non esse carcerem, non catenas, non flammam, non tenebras, non tormenta, non horribilem Dæmonum aspectum, sed esse odium, quo damnatorum animæ ardent in Deum, blasphemiamque, quas continuo contra divinam evomunt justitiam, quæ tamen æquissimam illas damnandi causam habebat.

XI. Et in veritate, malum culpæ velle comparare cum malo pœnæ, idè esset ac umbram comparare corpori pœnæ est umbra mali, non enim est malum

SENERI
CHRISTIANUS

lum absolute, sed cum addito: *Malum natura*, sola culpa est absolute malum, adeoque etiam est summum omnium malorum. *Non est malum puniri*, inquit S. Dionysius, *sed fieri pena dignum*. Nullus latronum malus dicitur ob malum furcæ aut tritremium, ad quas condemnatus est; malus vocatur, ob malum delictorum, quæ commisit. *Ex malo culpa fit aliis malis, non autem ex malo pena*. Quo posito, Internus non est proprie malum secundum se, sed malum est, divinorum mandatorum transgressione mereri infernum. Quare scitote, Charissimi, vos dum peccato consentitis, mortem adsciscere animabus vestris, id est majorem à summo bono separationem, quam si condemnaremini, ut pro semper à Paradiso sine peccato separandi essetis; ita, ut minus pro vobis foret malum in infernali rogam projici, & nunquam peccare, quam peccare, & tam crudelibus & ardentibus flammis eximi, quibus peccatum punitur.

XII. Quæ res igitur in Mundo timeri debet, si tam horrenda mors, qualis est hæc, non timetur, quam veneno suo peccatum infert? Video omnes homines Puerorum cerebro carentium instar tantopere fidei ejusdam mali larvam horrere, solum autem & verum malum ne quidem sentire. *Illic trepidaverunt timore, ubi non erat timor*. Audite, quid dicturus sim, certique estote, me nihil amplificare. Si Deus permitteret, sine limitatione tamen, ut non unus sed omnes Demones insurgerent contra vos,

sicut contra Jobum, vobisque certum tam in Anima quam in corpore maxima, quæ in potestate illorum essent, mala acciderent, singulisque, & tanta infligerent vulnera, quantum ipsorum rabies ex cogitare potest, Atque omnes simul non posse tantum malum, tamque sævam vobis inferre mortem, quantum est illud malum, illaque mors, quam vobis ipsis peccando adsciscitis; possent quidem vos ad peccandum incitare, sed necessitate ad tantum malum non possent. Sed adhuc parum dixi; Amplius dicam, & sic adhuc melius dicam. Si divina Justitia omnipotenti suo Gladio vobis divino brachio suo dignum in vos vibrare vellet, non posset tota vi suam animabus vestris, etiam illas annihilando, tantam inferre stragem, quantum vobis ipsis peccato consentientes infertis; non enim unquam possint velle potest, ut vos peccetis, sed solum permittit velle potest, O igitur culpe mortem verè crudelissimam & funestissimam! Quantum putatis triumphare Infernum, dum videtis nobis ipsis tantum nocere, quantum ipse omni diabolica sua malitia, licet desideret, non potest? *Pater pater Diabolo estis*, inquit Christus, *& desideria ejus vultu facere*. Vos peccatores infernalis estis progenies, qui protervâ & perversâ voluntate vestrâ, id contra vos ipsos efficitis, quod tota diabolorum invidia non potest, nisi tantum cogitare & suggerere, ut vos in ruinam precipitetis. *Mitte te deorsum*: nunquam autem vos ipsos suo impulsu precipites agere.

C. A. de
divin.
nomin.

S. Th. I.
p. 9. 48.
art. 6.

P. SEC
HOMO C.

ps. 13. 5.

XIII. Vniūm saltem Mundus eti-
am Christianus, non esset plenus tam
deperatorum animarum suarum In-
terfectionum! Vidit olim Synagoga uni-
cum Saulem, non contra hostes suos,
sed contra seipsum proprio uti gladio;
At quot cogitur hodieum videre Ec-
clesia, qui magis licet occultā, fero-
cioreramen rabie, suo libero utentes
arbitrio, non infernales suos transfi-
gunt inimicos, sed ut illis pareant, si-
bi ipsis abominanda nece cor transfo-
diant, quam quidem Dæmones ab
ipsis desiderare, sed inferre non pos-
sunt! Veniam saltem tam tragici catus
dignis deplorarentur lacrymis! Sed
querendæ nobis sunt cum Propheta
lacrymæ, quibus tanta strages deflea-
tur. *Quis dabit oculis meis fontem la-
crymarum? & plorabo die ac nocte in-
terfectas filia populi mei.* Non est, qui
in mortem Animæ, quia sine tragore,
sine bombo inferitur, digneur, vel ocu-
los reflectere. *Non est respectus mortis
eorum.* Peccatores illam non desent,
quia mortui sunt. Hinc illi ipsi, qui ob
equi alicujus, aut canis interitum,
erant inconsolabiles, mortem anima-
rum suarum non sentiunt; neque ab
aliis ex compassione valde deplora-
tur: plurimi enim totum tenerioris
affectus luctum potius morti corporis
impedunt, licet illa vix mortis me-
teatur nomen. Mater illa, inquit
S. Augustinus, plangit videns filium
suum a contrivibus inimicis occisum,
at misera non planxit, quando vidit
illum malā vitā suā animæ mortem in-
ferre infamē fovendo comercium,

quo rivales istos conceitavit. *Si Filius
morsatur, plangit illum: si peccet, non
illum plangit. Tunc erat piangendus,
cū pejus mortuus, luxuriose vivens,
quā moriendo luxuriam finiens.*

In Pf.
17.

XIV. Non ita pridem quidam vir
nobilis uxore viduatus unicam habe-
bat filiam, unicum Matrimonij sui
fructum. Cū autem filia nimium vi-
vax omni modo cum vicino quodam
adolescente conversari vellet, sæpius
à Patre fuit monita, & minis prohi-
bita, sed frustra. Et hoc ipsum ve-
hemens est indicium, periculosas ado-
lescentum & puellarum conversatio-
nes esse, si appareat ab illis opportu-
nas Majorum suorum correctiones
parvi fieri. Si in febris acuta, inquit
Medici, æger surdeat, enimve-
rò vincula pro eo ligando parentur;
paulo post enim miser delirabit, &
in furorem agetur. *In acuta febre
aures surdescere, furiosum.* Quan-
do corrigenti respondetur; nihil hoc
mali est; desinite aures monitis obtun-
dere: agam hac in re, quod mihi lu-
bet. Affirmare licet, hos Amatores, si
judicium adhuc non perdiderunt, ad
illud turpiter perdendum jam in pro-
cinctu esse. Id malo suo experta est in-
felix hæc puella, quæ, cū liberam
hanc locietatem continuaret, eò deve-
nit, ut honestatis suæ jacturam fecerit.
Nec id negare potuit, rediens enim
domum improvisò Pater, tale pro-
priis oculis vidit Spectaculum, quod
ne videret, maluisset carere oculis.
Parum tunc absuit, quin stricto pu-
gione illatam sibi à filia injuriam vin-
dica.

Hipp. l.
2. chvæ.

NERI
TISHANUS.

dicaret: sed iram temperans, statuit moderatam, validiorem tamen timere vindictam. Quamprimum igitur malefanam domo eiecit, evulgarq; inter vicinos Filiam suam de vivis excessisse. Deinde domus parietibus famulisque pullo habitu vestitis, confanguineos ad exequias invitat, allatoque feretro una cum sarcophago superimposito, itidem atrato, tum cum doloris restitutione iusta exsolvit. Deniq; quandoquidem, inquit, unicam filiam meam mors mihi eripuit, stertis meae heredem, necesse est, alium instituire. Condito itaque testamento bona sua uni de confanguineis suis proximiori reliquit, idque animo tam obfirmato, ut cuius deinceps pro misera illa apud se intercedenti nil aliud responderet, quam haec verba: Filia mea mortua est, loquamur de alia re. *Os Parentes saepius perditu pudori, Filiarumque suarum defunctis animabus tam utiles celebrarent exequias!* Sed nulla earum ratio habetur! *Non est respectus mortuorum.* Nemo illatum curam habet. Si mortua clam sepeliri potest, & publicatum exequiarum probrium vitari, satis est, ne quid illa molestia patiantur.

XV. Dicerem plura, si non plus a quo timerem, vos offendere: sed protektor, me eos alloqui, qui me non aufcaltant. Pessimum est, ipsasmet matres saepius filiabus suis mortem inferre, ut propriae utilitatis idolo eas sacrificent. *Immolaverunt Filias suas daemoniis, effuderunt sanguinem in-*

*Ps. 105.
27.*

nocentem, sanguinem filiarum suarum, quas sacrificaverunt seniperibus Chanaan. Difficile videtur intelledo, quomodo Idololatrantes Hebraei ad tantam caecitatem simul & crudelitatem devenire potuerint, ut tenera proles suas idolis Chanaan non solum absque afflictione, sed etiam summo cum gaudio immolaverint. Nihilominus nolite mirari. Diabolus, cum vero Deo sacrificium Abrahami imitaret, conatus est, ut inquit S. Augustinus, illud superare, si plurima similia ab hominibus oblineret. Quae, fraudulenter illis persuasit, quod si propter sacrificium, ne quidem adimpletum, tantas a Deo suo Abrahamus impetravit praerogativas, tantisque excitatus fuerit promissis, multo plura illos a Diis suis sperare posse, si effectu ipso tam intrepido animo similia sacrificia offerrent. Et hoc est, quod hodie dum alicui obtinere Diabolus. *Demonis imitator censentur filias parentes illi, inquit Lorinus, qui male educant, liberos exponunt, vel etiam prostituunt.* Sed quomodo fieri potest, ut ipsae matres tantas strages sicis oculis sperare queant, quas calidissimis lacrymis delectare deberent? Nulla alia causa est, quam propria spes utilitatis. Sacrificant idolis Chanaan, hoc est, negotiationis. *Sculptilibus Chanaan.* Hoc dorem sperat, illa munera exspectat, alia affinitatem contrahendam credit, & sic alacriter sacrificant. Propria utilitas valde potens est ad lacrymas, etiam ob mortem charissimorum vel proximè conjunctorum cohibendas: modo

modo sperant de heretico isto sacri-
ficio legatur licet, parum reteret.
Mortuus se ipsa non una sed cen-
tum animas quis hæc curat? Quid si
etiam abique omni spe lucri quedam
Matres permitterent, ut tam crudâ
morte Filii earum ab impudicitia in-
terimantur? Attañen quibus hoc
feri solet? Quid causæ fuisse putatis,
cur antiquæ Egypti Matres ne qui-
dem lacrymas tunderent, cum intelli-
gerant, quendam Filiorum suorum in
Nilu litore à Crocodilo deprehensum,
& abroptum fuisse? Ecce causam, quia
eum omnium stultæ illæ Matres occul-
tam quandam his serpenibus crede-
rent esse divinitatem, putabant
consequenter etiam tanquam favo-
res recipiendas esse intercessionem,
quæ à Diis proficiscerentur. Nescio,
an latius me explicem. Nonnunquam
quidam adolescentes Crocodilis sunt
monstruosos, peccantes sunt, im-
pudentes, effrenati, neque Deum in
Ecclesia, neque Majores suos domi
reverentur. Nihilominus, si quis ta-
lis subinde accedat solemnitate pu-
blicam, etiam Mater amore ipsius ca-
pitur, videturque in illo aliquid hu-
mano majus præ aliis regionibus illius
adolescens cognoscere; quare
quibuscunque etiam adversantibus
vult, ut domum suam intret, & licet
non ignoret, aut ignorare non possit,
quam stragem adhuc innocenti infe-
ritur, nihilominus oculos non ha-
bet plangendi tanquam stragem, sed
potius animum habet, tanquam de
magno gratia sibi applaudendi. Sed
relinquamus ista, ad quæ nescio, quâ

indignatione abreptus sum, quasi hæc
essent improbabilia, cum tamen sint
verissima.

XVI. Charissimi mei, quid dicitis
de hac mortis specie, quam hucusque
vobis demonstravi; in ejus com-
paratione mors naturalis & infernus
umbra dici possunt? Eri ne igitur
possibile, ut vos ipsimet nulla neces-
sitate coacti, sed mera ex delecta-
tione hæc velitis subire mortem?
Non, ut grave aliquid imminens evi-
telis malum, sed quia alteri quid in-
decens negare non vultis. Non, ut
magnum aliquid substantiale, & per-
manens acquiratis bonum, sed pro-
pter fumum aliquem lucri aut volu-
ptatis, aut honoris, qui in momen-
to evanescit? Quis unquam Lupus,
aut Leo, quæ unquam Tigris, aut
quæ unquam alia sylvestris fera in-
venta est, tam cruoris avida, ut ad si-
tim relinquentem in seipsam defæ-
viorie? Memento, quælo, cum jam
ad peccandum in procinctu estis,
memento, inquam, & intra vos di-
citor: si pecco, occido animam
meam; vitæ enim privo tam divinâ,
quàm esse ulla possit, vitâ, inquam,
gratiæ, mortemque illi infero tam
horribilem, quàm incurere unquam
& usquam possit, quæ est mors cul-
pæ. Quomodo est possibile, ut in-
talem me præcipitem desperationem?
Mihique ipsemet plus mali adferam,
quàm totus Infernus in perniciem
meam conjurans adferre queat?

XVII. Quod si jam peccato con-
sensistis, tanque infelicem animæ
vestræ necem adicivistis, aliud face-

INERI
ristianus.

re non possum, quam solum illis Ecclesiastici verbis vos admonere:

Eccel. Fili, in mortuum produc lacrymas.

38. 16. Abundantes gurgulo elicite lacrymas,

ut tam magnam defleatis mortem,

Sanctus Augustinus dicebat, nemi-

nem debere sine penitentia & lacry-

mis ex hoc Mundo abire. Nihilo-

minus, si innocentes estis, ab his lacry-

mis vos eximo, sed si mortis ani-

ma à vobis plus saepe illata Rei estis,

pro quo justiores servatis lacrymas?

In mortuum produc lacrymas: Has

igitur producite; in hunc enim fi-

nem ex à Deo vobis datae sunt,

ut stragem animae vestrae peccato il-

latam deploratis. Sed non sufficiat

vobis parum tantummodo flere;

paucæ enim guttæ huic funeri non

sunt proportionatæ. *Fac suum*

secundum meritum ejus. Mortem

animæ deplorate, quemadmodum

vitæ illius perditæ meritum deposcit;

quod si Angeli sufficientes pro hoc

placitu non habent oculos, nunc

tam amare pro vobis Reptes, sal-

tem impofterum vitam Gratiae mai-

ri curâ custodite. *Apoc. 1. 10.*

animarum. Quisquis ad mortem gati-

sa pro justitia. Si necesse esset, pro

anima vitâ salvandâ vitam corporis

exponere, hanc etiam hilari animo

profundite. Beata Mors, quæ vi-

tae immortalis esset principium! Ab-

tamen rarus erit calus, ut, ne pro-

ceptis, mori cogamini. Quamob-

rem viriliter pro conservandâ ani-

mæ vitâ pugnatæ, quam nemo illi

vi vobis eripere potest. Si ex pe-

ccatis, vos estis, qui tentationi ce-

dentibus illam occiditis. Et vos il-

lam velletis occidere, & quod vi-

detur incredibile, etiam aperta

illam occidere oculis? O quam

meliùs foret natum non esse, quam

ad mortem antiquo nihilo peccarem,

sibi ipsi adsciscendam natum esse.

Bonum erat ei, si natus non

fuisse homo ille.

DISCURSUS XII.

Peccatum hominem etiam temporanea infelicitate

Miserum facit.

Nihil infelicius est muliere viduâ; vix orbata est marito, statim quasi vitis, quæ fulcro privata in terram prolabi-

tur, à quovis proculcatur. Alius litem illi intemat, alius reddendis rationi-

bus illam terret; hic exactionibus il-

lam premit; ille fingit credita; alius

alio modo illam vexat, affligit & mi-

natur, & hæc omnia patitur, quia de-

est, qui illam defendat. *Venit & de-*

non parcamus vidua. O misera

peccatoris anima! tu es illa derelicta

vidua, tuo destituta fulcro, quod est

Deus.